

ISSN 1681-2751

МЕДИЧНА ОСВІТА

2/2016

Міністерство охорони здоров'я України

ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського
МОЗ України"

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

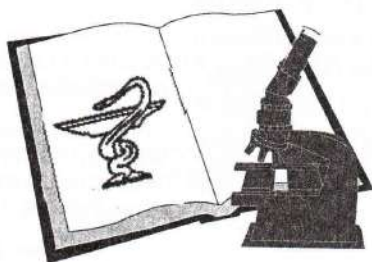
МЕДИЧНА ОСВІТА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить щоквартально

Видається з 1999 року

- ♦ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
- ♦ ДОСВІД З ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
- ♦ ПОВІДОМЛЕННЯ, РЕЦЕНЗІЇ
- ♦ З ІСТОРІЇ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
- ♦ ЮВІЛЕЇ

*Ministry of Public Health of Ukraine
I. Horbachevsky Ternopil State Medical University
Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education*

MEDICAL EDUCATION
SCIENTIFIC-PRACTICAL JOURNAL

2(70)/2016

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

Вороненко Ю. В. (Київ)

Заступники головного редактора:

Волосовець О. П. (Київ)

Корда М. М. (Тернопіль)

П'ятницький Ю. С. (Київ)

Відповідальний секретар

Мисула І. Р. (Тернопіль)

Члени редколегії:

Боднар Я. Я. (Тернопіль)

Булах І. Є. (Київ)

Вдовиченко Ю. П. (Київ)

Вихрущ А. В. (Тернопіль)

Горбань А. Є. (Київ)

Зозуля І. С. (Київ)

Кліщ І. М. (Тернопіль)

Коробко Д. Б. (Тернопіль)

Мазур П. Є. (Кременець)

Марценюк В. П. (Тернопіль)

Мельник І. В. (Київ)

Мельничук І. М. (Тернопіль)

Мінцер О. П. (Київ)

Мруга М. Р. (Київ)

Нагірний Я. П. (Тернопіль)

Олексюк Н. С. (Тернопіль)

Поліщук В. А. (Тернопіль)

Посохова К. А. (Тернопіль)

Романовська Л. І. (Хмельницький)

Свистун Р. В. (Тернопіль)

Толстанов О. К. (Київ)

Харченко Н. В. (Київ)

Шкробот С. І. (Тернопіль)

Шульгай А. Г. (Тернопіль)

Шютц В. (Відень, Австрія)

Янкович О. І. (Тернопіль)

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Амосова К. М. (Київ)

Бойчук Т. М. (Чернівці)

Болдіжар О. О. (Ужгород)

Губенко І. Я. (Черкаси)

Дзяк Г. В. (Дніпропетровськ)

Думанський Ю. В. (Донецьк)

Ждан В. М. (Полтава)

Запорожан В. М. (Одеса)

Зіменковський Б. С. (Львів)

Іоффе І. В. (Луганськ)

Колесник Ю. М. (Запоріжжя)

Лісовий В. М. (Харків)

Максименко С. Д. (Київ)

Матюха Л. Ф. (Київ)

Мороз В. М. (Вінниця)

Никоненко О. С. (Запоріжжя)

Павленко О. В. (Київ)

Проданчук М. Г. (Київ)

Рожко М. М. (Івано-Франківськ)

Савицький В. Л. (Київ)

Сміянов В. А. (Суми)

Туманов В. А. (Київ)

Хвисюк О. М. (Харків)

Черних В. П. (Харків)

Чернищенко Т. І. (Київ)

ЗМІСТ

Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ”
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку)
 12–13 травня 2016 року, м. Тернопіль

<i>С. В. Григоровська, Ю. С. П'ятницький, О. П. Волосовець, Г. І. Гасюк, К. І. Петрова</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	6
<i>С. В. Григоровська, Ю. С. П'ятницький, О. П. Волосовець, І. Є. Булах, А. Є. Горбань, І. В. Мельник, Ю. І. Фисун</i> РЕЗУЛЬТАТИ ГАЛУЗЕВОГО МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ ЗА ОСНОВНИМИ ПОКАЗНИКАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 2015 КАЛЕНДАРНИЙ РІК	10
<i>Л. Г. Карпінська, О. П. Волосовець, О. М. Кочет, П. Р. Петрашенко, К. В. Баранніков, А. Є. Горбань, І. І. Шевчук, І. О. Трубка, С. В. Уваренко, Л. І. Закрутько</i> ІННОВАЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ	22
<i>Ю. С. П'ятницький, І. В. Мельник, М. О. Поліщук, Ю. І. Фисун</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО ВИЩУ ОСВІТУ” (ЗА ПІДСУМКАМИ МОНІТОРИНГУ В 2016 р.)	29
<i>О. П. Волосовець</i> PhD ПРОГРАМИ В ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	36
<i>Ю. С. П'ятницький, Н. О. Олексіна, Р. А. Стецюк, І. В. Мельник, Т. І. Фаріон</i> НАЛЕЖНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНОЮ КНИГОЮ – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	40
<i>Ю. С. П'ятницький, І. Є. Булах, І. В. Мельник, М. Р. Мруга, М. О. Поліщук, Л. П. Войтенко</i> НАЛЕЖНА ОРГАНІЗАЦІЯ АГЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО ВИЩУ ОСВІТУ”	50
<i>М. М. Корда, А. Г. Шульгай, А. А. Гудима, С. Й. Запорожан</i> РОЗВИТОК ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО ТА СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО	54
<i>Wojciech Barg</i> COOPERATION BETWEEN MEDICAL UNIVERSITIES IN WROCLAW, POLAND AND TERNOPIL, UKRAINE, 2009 – 2016	58
<i>К. М. Амосова, О. В. Стеченко, І. В. Васильєва, К. С. Ковалішин, М. В. Захарченко</i> НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ СПРЯМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НМУ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ	60
<i>В. М. Мороз, Ю. Й. Гумінський, Л. В. Фоміна, Т. Л. Полєся</i> СУЧАСНІ ІННОВАЦІЇ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. М. І. ПИРОГОВА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО ВИЩУ ОСВІТУ”	64
<i>Ю. В. Вороненко, Ю. П. Вдовиченко, О. К. Толстанов, Р. О. Мойсеєнко, О. М. Вернер, В. В. Краснов</i> ПИТАННЯ РОЗРОБКИ ОСВІТНІХ СТАНДАРТІВ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЛІКАРСЬКІЙ РЕЗИДЕНТУРІ	69
<i>В. М. Запорожан, В. Й. Кресюн, О. П. Рогачевський, О. В. Чернецька</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ	73
<i>Т. М. Бойчук, І. В. Геруш, В. М. Ходоровський, Є. П. Ткач</i> ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ТА КАФЕДР У ВИЩОМУ ДЕРЖАВНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ УКРАЇНИ “БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”	77

Ю. В. Думанський, П. Г. Кондратенко, М. В. Конькова, О. В. Кетінг РАЦІОНАЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ “МЕДИЦИНА”	82
В. М. Лісовий, В. А. Капустник, В. Д. Марковський, І. В. Завгородній, В. М. Сінайко, К. В. Дмитрієнко, О. А. Мирончук ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОГО СТИЛЮ ВИКЛАДАЧІВ ДИСЦИПЛІН РІЗНИХ НАВЧАЛЬНИХ БЛОКІВ У КОНТЕКСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ	85
Ю. М. Колесник, М. О. Авраменко, С. А. Моргунова, І. О. Юрченко ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	90
В. М. Ждан, В. М. Бобирьов, С. М. Білаш, О. М. Беляєва РЕЗУЛЬТАТИ ЗОВНІШНЬОГО І ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВДНЗУ “УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ” ЗА 2015 КАЛЕНДАРНИЙ РІК	93
Г. В. Дзяк, Т. О. Перцева, Л. Ю. Науменко, Г. В. Горбунова, С. В. Захаров, Г. С. Канока, Н. В. Ліхалетова ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ ЗМІН У РОБОТІ ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ НА ПІДСТАВІ АНКЕТУВАННЯ	98
М. М. Рожко, Г. М. Ерстенюк, В. В. Капечук, М. О. Іванців, В. М. Сенчій КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	102
В. П. Черних, А. А. Котвіцька, С. В. Озарь КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СТВОРЕННІ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ФАРМАЦІЯ”	107
Б. С. Зіменковський, М. Р. Гжегоцький, Є. С. Варивода, І. І. Солонинко, О. М. Чемерис, Н. Л. Чухрай ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНА ТРАНСФЕРНО-НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ЛЬВІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО	110
І. В. Іоффе, С. М. Смірнов ДОСЯГНЕННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ЗАКЛАДУ “ЛУГАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”	113
О. М. Хвусюк, В. Г. Марченко, А. В. Яловчук, Т. О. Кудрявцева, А. М. Лапіна ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ХАРКІВСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ АКАДЕМІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	117
О. С. Никоненко, С. Д. Шаповал, С. М. Дмитрієва, Т. О. Грицун ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИК СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПІДВИЩЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЛІКАРІВ ТА ПАРАМЕДИКІВ НА КАФЕДРАХ ДЗ “ЗМАПО МОЗ УКРАЇНИ”	120

УДК 614.23/25:371.27

DOI 10.11603/me.v0i2.6218

ПИТАННЯ РОЗРОБКИ ОСВІТНІХ СТАНДАРТІВ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЛІКАРСЬКІЙ РЕЗИДЕНТУРІ

Ю. В. Вороненко, Ю. П. Вдовиченко, О. К. Толстанов, Р. О. Мойсеєнко,
О. М. Вернер, В. В. Краснов

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

ISSUE OF EDUCATIONAL STANDARDS DEVELOPMENT FOR TRAINING SPECIALISTS IN DOCTOR RESIDENCY

Yu. V. Voronenko, Yu. P. Vdovychenko, O. K. Tolstanov, R. O. Moiseyenko,
O. M. Werner, V. V. Krasnov

Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education

Закон України “Про вищу освіту” ввів нову форму післядипломної освіти – лікарську резидентуру. Підготовка фахівців повинна відбуватися за освітньою програмою, але для резидентури Закон зазначив програму післядипломної освіти. У зв’язку з тим виникла проблема – на даний момент немає вимог до формату та змісту програми навчання в лікарській резидентурі. Показано неузгодженість між вимогами Закону України “Про вищу освіту” та традиційною системою підготовки медичних кадрів. На основі аналізу вимог до освітньої програми, пропозицій Всесвітньої федерації медичної освіти та різних програм підготовки в лікарській резидентурі Європи та інших країн у статті запропоновано проект типової програми післядипломної освіти для підготовки лікарів-резидентів в Україні. Запропоновано такі складові типової програми, як: мета та результати навчання для слухачів і керівників; електронне портфоліо для моніторингу результатів; самоаналіз і самооцінка; вимоги до навчальних закладів; вимоги до керівництва підготовкою лікаря-резидента; вимоги до клінічної бази кафедри; побудова проекту і принципи його оцінювання; ставлення, поведінка, особистісні характеристики лікаря-резидента. Зроблений висновок про необхідність побудови двокomпонентного стандарту вищої медичної освіти з компетентнісними моделями випускника магістратури та інтернатури.

Ukrainian law “On higher education” has implemented a new form of postgraduate education – doctor residency. Specialists’ training must follow the educational program, but according to this law residency must follow the postgraduate educational program. For this reason we have the next problem – there are no requirements to program’s content and form at the moment. There is non-compliance between Ukrainian higher education law and traditional system of medical specialists training. According to the analysis of requirements to educational program, International Federation of medical education offerings and different residency programs in Europe and other countries, the project of typical postgraduate educational program for training doctors in Ukraine is proposed in this article. We offer such elements of this typical program as: aim and results of studying for listeners and heads; electronic portfolio for results monitoring; self check and self estimation; requirements to educational institutions; requirements to heads in resident-doctors trainings; requirements to department’s clinical base; project construction and principles of its estimation; attitude; behavior; personal characteristics of resident-doctor. We have come to a conclusion that it is necessary to construct a two-component standard in higher medical education including competency models for graduates of internship and magistracy.

Вступ. Забезпечення високих стандартів допомоги пацієнтам шляхом створення якісних освітніх програм є надзвичайно важливим завданням післядипломної медичної освіти [1].

Система підготовки медичних кадрів у всьому світі має свою специфіку, що відрізняє її від інших професійних спрямувань. Одна з основних відмінностей полягає у тому, що після завершення додипломної фази підготовки дипломований лікар не має можливості здійснювати професійну діяль-

ність, а повинен пройти обов’язкову фазу первинної спеціалізації, що здійснюється в системі післядипломної освіти. В Україні традиційно первинна спеціалізація проходить у формі інтернатури. Законодавча база цієї форми навчання достатньо добре відпрацьована за довгі роки її існування.

Закон України “Про вищу освіту” (далі – Закон “Про ВО”), що набув чинності у 2014 р., ввів нову форму післядипломної освіти – лікарську резидентуру, яка “...є формою спеціалізації лікарів-спеціалістів за певними лікарськими спеціальнос-

© Ю. В. Вороненко, Ю. П. Вдовиченко, О. К. Толстанов та ін.

тями виключно на відповідних клінічних кафедрах для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста згідно з переліком лікарських спеціальностей...”. Навчання в лікарській резидентурі повинно проходити за “програмою післядипломної освіти” з подальшим отриманням відповідного документа [2]. Однак регламентуюча законодавча база забезпечення освітнього процесу в лікарській резидентурі ще не є достатньо відпрацьованою. Окрім того, можна побачити деяку неузгодженість між вимогами Закону України “Про ВО” та традиційно сформованою системою функціонування освітнього процесу при підготовці медичних кадрів. Цю неузгодженість, яка вимагає додаткового роз’яснення саме для організації навчання в лікарській резидентурі, можна представити такими результатами аналізу:

1) підготовка фахівців повинна проходити за освітньою програмою, але п. 9 Закону “Про ВО” зазначає необхідність проходження резидентами програми післядипломної освіти;

2) не визначені відповідальні за розробку освітніх програм;

3) освітня програма – це “система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти...”, але регламентацію післядипломної освіти виведено за поле рівнів вищої освіти. Таким чином, незрозуміло, чи повинні розповсюджуватися вимоги до структури освітньої програми на вимоги до розробки програми післядипломної освіти;

4) стандарт вищої освіти являє собою “сукупність вимог ... за кожним рівнем вищої освіти...”. Поняття “рівні вищої освіти” не розповсюджується на післядипломний етап. З такого аналізу виходить, що Стандарти для післядипломної освіти розроблятися не повинні;

5) освітня програма повинна бути акредитована. При акредитації перевіряється відповідність цієї програми вимогам стандарту вищої освіти. Як зазначалося вище, стандарт вищої освіти не передбачається для післядипломного рівня. Виходячи з наведених позицій, Закон “Про ВО” не передбачає акредитацію програми післядипломної освіти.

Таким чином, наявна проблема, що стосується питання розробки такої програми підготовки лікаря-резидента, яка б не порушувала Закон України “Про ВО” та задовольняла специфічні вимоги системи післядипломної освіти.

Мета – розробити модель програми післядипломної освіти для підготовки лікаря-резидента, яка б

була гармонізована з вимогами до фахівців, які переходять з додипломного етапу навчання, та відповідала аналогам у розвинених країнах світу.

Основна частина. У своїй роботі ми використовували три джерела вимог до структури та змісту освітніх програм: 1) Закон України “Про вищу освіту”; 2) вимоги Всесвітньої федерації медичної освіти (WFME), що зазначені у стандарті післядипломної освіти; 3) моделі програм підготовки лікарів-резидентів, що підтверджені Європейською спілкою медичних фахівців (UEMS) і Європейською конфедерацією педіатрів (CESP).

Стандарт вищої освіти (п. 3 статті 10, розділу III Закону “Про ВО”) визначає такі складові освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

Серед перелічених компонентів тільки необхідність визначення кредитів ЄКТС не може бути застосована до післядипломної освіти, оскільки вимоги Болонського процесу є прерогативою суто додипломного етапу.

Стандарт післядипломної освіти WFME у рубриках, у яких зазначаються зміст та кінцеві результати підготовки [1], пропонує ввести такі компетенції до програм навчання лікарів-резидентів: 1) навички роботи в команді з професіоналами охорони здоров’я, науковим співтовариством і громадськістю; 2) здатність оцінювати і застосовувати нові наукові знання для постійного поліпшення клінічної практики; 3) виконання функцій керівника, інструктора і педагога по відношенню до колег, студентів-медиків та інших медичних працівників; 4) внесення вкладу в розвиток науки; 5) мотивація і здатність діяти в якості захисника пацієнта; 6) здатність розуміти охорону здоров’я, а також ідентифікувати потребу і проводити системні заходи щодо поліпшення медичної допомоги. Однією з основних вимог до результатів навчання у лікарській резидентурі є набуття компетенцій спілкування та прийняття клінічних рішень.

Список літератури

1. World Federation for Medical Education. Global standards for quality improvement. Postgraduate Medical Education. WFME 2003. – Режим доступу : <http://wfme.org/standards/pgme/20-quality-improvement-in-postgraduate-medical-education-russian/file>.

2. Закон України “Про вищу освіту” [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; Закон від 01.07.2014 р. № 1556-VII. – Режим доступу URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Принципи розробки освітнього стандарту підготовки фахівців в лікарській резидентурі (на прикладі спеціальності “Неонатологія”). Методичні рекомендації [Електронний ресурс] / [Є. Є. Шунько, Д. О. Добрянський, В. В. Краснов та ін.]. – К., 2015. – 47 с. – Режим доступу URL : http://motherandchild.org.ua/files/attachments/Guidelines_residency_curriculum.pdf.

Отримано 01.04.16

Свідоцтво про державну реєстрацію:
КВ № 16982-5752Р від 23.06.2010 р.

Передплатний індекс: 21885

Журнал включено до Міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus.

Затверджено вченою радою ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України" (протокол № 16 від 21.04.2016 р.).

Адреса редакції:

Журнал "Медицина освіти"
ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України"
Майдан Волі, 1, м. Тернопіль
46001, Україна
Тел.: (0352) 43-49-56
Факс: (0352) 52-80-09
E-mail: journaltdmy@gmail.com
<http://www.tdmu.edu.te.ua>

Редагування і коректура

Технічний редактор
Комп'ютерна верстка
Дизайн обкладинки

Мартюк Н. Є.
Марченко В. В.
Демчишин С. Т.
Теслюк Я. Д.
Кушик П. С.

За зміст, достовірність і орфографію рекламних матеріалів відповідальність несе рекламодавець.

Редакція не несе відповідальності за достовірність фактів, власних імен та іншої інформації, використаної в публікаціях.

При передруці або відтворенні повністю чи частково матеріалів журналу "Медицина освіти" посилення в журнал обов'язкове.

Підписано до друку 22.04.2016. Формат 60×84/8.
Гарнітура Tinos. Друк офсетний.
Ум. др. арк. 14,42. Обл.-вид. арк. 13,95.
Тираж 600. Зам. № 122.

Видавець і виготівник
ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України"
46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1